

Protokoll i sak 1162/2019

for

Boligtvistnemnda

Dato: 14. mai 2020

Saken gjelder: Reklamasjon på flisarbeider.

1. Sakens faktiske sider

Partene inngår 11. april 2014 «*Kontrakt om planlegging og oppføring av bolig eller fritidshus på forbrukerens tomt*». Byggblankett 3425. De to forbrukerne som klager kjøper da hver sin enebolig med hovedetasje og loftsetasje.

Vederlaget avtales i pkt. 6.1 i begge kontraktene til kr 2 022 399.

Det fremkommer av avtalens pkt. 8.1 at forbrukerne skal utføre egeninnsats ved at andre entreprenører (sideentreprenører) skal utføre disse arbeidene, og at forbrukerne skal selv administrere fremdriften til de entreprenører de har engasjert. Disse arbeidene (som ikke inngår i basisleveransen) er beskrevet i leveransebeskrivelsen som er vedlegg B til kontrakten, og omfatter bygging av grunnmur, legging av fliser og parkett samt innvendige malerarbeider. Forbrukerne opplyser at entreprenøren i kontraktsmøte den 11. april 2014 anbefalte denne løsningen da det ville redusere byggekostnadene med verdien av hans påslag på 14% for disse arbeidene. Forbrukerne anfører at entreprenøren i kontraktsmøte bekreftet at han allikevel skulle organisere byggeprosessen på samme måte og forbrukerne skulle ha samme rettigheter som om disse arbeidene var inkludert i basisleveransen. Entreprenøren anbefalte ett navngitt selskaper for oppsetting av grunnmur som forbrukerne senere engasjerte, samt at forbrukerne hadde god erfaring med flisleggeren som de engasjerte. Innvending malerarbeider skulle forbrukerne i utgangspunktet gjøre selv, men oppdaget senere at dette ble for omfattende og leide derfor inn en lokal maler for å gjøre dette arbeidet. Parketten ble lagt av en av forbrukerne som er fagutdannet snekker.

Byggearbeidene ble påbegynt umiddelbart etter sommerferien 2015 og var planlagt ferdig stilt den 15. april 2016. På tross av at entreprenøren hadde uttalt at han skulle organisere byggeprosessen og kalle inn de forskjellige firmaene, benyttet han forbrukerne som mellomledd. Dette førte til merarbeid for forbrukerne som anfører at entreprenøren heller ikke fulgte opp og tok ansvar for å få adkomst til boligene godkjent av kommunen. Det tok derfor ni måneder fra overtagelse til endelig brukstillatelse ble gitt. Boligene ble ferdigstilt og overtatt den 1. mai 2016, men overtagelsesprotokollene er ikke fremlagt for nemnda.

Midt i januar 2017, ca. ½ år etter overtagelsen, oppdager forbrukerne i begge boligene diverse feil og mangler som de påpeker umiddelbart både til entreprenøren og til sine egne sideentreprenører. Tilbakemeldingene var at dette skulle tas opp ved ettårsbefaringen som var planlagt til mai 2017.

Ved ettårsbefaringen anfører forbrukerne at de reklamerer over følgende feil og mangler, men protokollen er ikke fremlagt for nemnda:

- Sprekker på 2-3 mm i silikonfuge mellom vegg og gulvfliser langs yttervegger på alle bad i begge boligene.
- Løse fliser langs alle yttervegger og sporadisk langs innvendige skillevegger på alle bad og i entre i begge boligene.
- Sprekker i sponplateskjøter på opptil 5 mm i første etasje på begge boligene. Størst sprekker mellom yttervegg og skillevegger. Entreprenøren hadde forhåndsvarslet om at det kunne forekomme mindre sprekker i sponplate skjøter etter hvert som boligen tørket ut.
- Glippe under alle gulvlistene fra 2-5 mm i begge boligenes første etasje.
- Sprekk i gulvflis ved hovedinngang i begge boligene. Flislegger hadde her advart om at dette kunne skje. Ingen av aktørene hadde imidlertid noe formening om hvordan flisene skulle legges her for å unngå sprekker. Dørstokk løsningen er heller ikke lik i boligene, men det har oppstått sprekker i begge.
- Dessuten så viser det seg at også flisene langs yttervegger i hall og sporadisk langs skillevegger er løs i begge boligene.

Da partene ikke ble enige om årsaken og skyldspørsmålet, engasjerte sideentreprenøren som hadde utført betongarbeidene for forbrukerne en takstmann som i en rapport den 6. juni 2017 bla. skriver:

«Grunnmuren står på en ca. en meter (+) komprimert fylling og er bygget med isolerte ringmurselementer med plasstøpt betongkjerne [.....] støpt gulv ligger mot ringmur».

Takstmannen er av den oppfatning at denne konstruksjonen (med det støpte gulvet mot ringmurselementene) kan ha ført til at gulvet i 1. etg. har fått en liten setning og at flisene blir «hengende igjen» slik at det oppstår en sprekk i overgangen vegg/gulv. I 2. etg. henger gulvet (bjelkelaget) sannsynligvis igjen i yttervegger og knevegger mens de øvrige flatene er mindre utsatt for nedbøyning. Dette kan være årsaken til at flisene løsner. Takstmannen påpeker at det ikke er fremlagt detaljprosjektering for disse løsningene og han har ikke tatt stilling til hvem det er som evt. er ansvarlig for skadene. Rapporten har foto som dokumenterer utførelsen og manglene.

Sideentreprenøren som hadde utført betongarbeidene tok deretter ansvar og rettet opp de løse flisene langs yttervegger på baderom samt la ny silikonfuge mellom vegg- og gulvfliser. Flisene i hall ble det under ettårsbefaringen ikke gjort noe med. Gulvlistene i begge boligenes første etasje ble justert ned 2-5 mm av entreprenørene, sprekker i sponplater ble imidlertid ikke akseptert som en mangel. Ca. ½ år etter at reklamasjonsarbeidene var utført oppsto det igjen sprekker i silikonfugene i overgangen mellom vegg og gulvfliser på begge bad i begge boligene. Flisene langs yttervegger og sporadisk langs øvrige skillevegger på bad var igjen løsnet. Dog i noe mindre omfang enn ved ettårs kontroll. Forbrukeren anfører at de umiddelbart reklamerte, men ble enige om at videre reparasjon skulle avvente til etter toårskontroll som var planlagt i mai 2018. I denne perioden ble det også foretatt ny gjennomgang av takstmannen, men partene kunne fortsatt ikke enes om skyldspørsmålet. Konklusjonen ble at alle tre aktørene frasa seg ethvert videre ansvar for oppståtte skader og ønsket ikke å foreta en treårsbefaring som forbrukerne anfører at de hadde innkalt til (dette er ikke dokumentert).

Den 15. januar 2019 sender forbrukerne forliksklage mot entreprenøren, flisleggeren og betongentreprenøren med anmodning om at Forliksrådet tar stilling til ansvarsforholdet når det gjelder:

1. *Sprekker og hull (opp/nedadgåendestrekk) i silikonfuge langs alle yttervegger mellom veggflis og gulvflis på begge bad oppe og nede i begge boligene. Flislegging utført av Fredheim Flis og Vedlikehold.*
2. *Løse gulv fliser langs yttervegger på begge bad i begge boligene. Flislegging utført av Fredheim Flis og Vedlikehold.*
3. *Sprekker i fliser langs yttervegg ved inngangsparti og løse fliser (hulrom ved banking) langs øvrige yttervegger og skillevegger i begge boligene. Flislegging utført av Fredheim Flis og Vedlikehold.*
4. *Sprekker (3-5 mm) i alle sponplathjørner i stue og øvrige rom i første etasje i begge boligene, samt sprekk i gipsplate 2. etasje 13B. Utført av entreprenøren.*
5. *Sig i betonggulv som årsak til løse fliser på bad og gang. Grunnmur og betonggulv utført av Nilsen og Sture betong.*

Partene inngir deretter tilsvaer hvoretter forliksrådet den 18. mars 2019 innstilte saksbehandlingen fordi *«det er lite sannsynlig at saken vil egne seg for videre behandling i forliksrådet, jf. tvisteloven § 6-11, første ledd»*. Begrunnelse oppgis å være at *«Sakens innhold og kompleksitet tilsier at den ikke vil få sin avslutning i forliksrådet»*.

Den 23. april 2019 gjennomføres det en befaring med ny takstmann engasjert av en av forbrukerne, i den ene boligen. Takstmannen kommer i sin rapport med mange av de samme konklusjonene som den forrige takstmannen. Heller ikke her er det sagt noe om ansvarsforholdene.

Den 10. mai 2019 skriver forbrukerne et felles brev til entreprenøren og de involverte sideentreprenørene (flis- og betongarbeider) hvor de inviterer til et felles møte i løpet av mai måned for å se om saken kan finne en løsning. Hvis ikke vil forbrukerne sende klagen til Boligtvistnemnda. Samtidig reklamerer den ene forbrukeren første gang på at det har oppstått skjevheter på gulvet i 2. etg i den ene boligen (13B).

Da ingen av partene ønsker å stille på et slikt møte, fremmer forbrukerne saken for Boligtvistnemnda den 12. august 2019 med krav om utbedring og dagmulkt dersom de reklamerte forholdene ikke er utbedret innen utgangen av 2019. Klagen er vedlagt flere foto av de omtvistede forholdene.

Entreprenøren inngir tilsvaer den 11. september 2019. Hoveddelen av innholdet i tilsvaret er inntatt nedenfor under «Sakens rettslige sider».

Forbrukerne inngir tilsvaer den 5. oktober 2019. Hoveddelen av innholdet i tilsvaret er inntatt nedenfor under «Sakens rettslige sider».

Entreprenøren inngir tilsvaer den 1. november 2019 (s. 143-144). Hoveddelen av innholdet i tilsvaret er inntatt nedenfor under «Sakens rettslige sider».

Forbrukerne inngir tilsvaer den 22. oktober 2019. Hoveddelen av innholdet i tilsvaret er inntatt nedenfor under «Sakens rettslige sider».

Entreprenøren inngir tilsvaer den 19. desember 2019. Hoveddelen av innholdet i tilsvaret er inntatt nedenfor under «Sakens rettslige sider».

2. Sakens rettslige sider

2.1 Innledning

Bustadoppføringslova (buofl) gjelder for avtalen - Byggblankett 3425 - som partene inngår den 11. april 2014. De to forbrukerne som klager kjøper da hver sin enebolig med hovedetasje og loftsetasje. Det fremkommer av avtalens pkt. 8.1 og av leveransebeskrivelsen, at forbrukerne skal utføre oppsetting av grunnmur, legging av fliser og parkett samt innvendige malerarbeider som egeninnsats ved at sideentreprenører skal utføre disse arbeidene. Forbrukerne skal i flg. kontrakten selv administrere fremdriften til de sideentreprenører de engasjerer, men anfører at entreprenøren i kontraktsmøte bekreftet at han skulle organisere byggeprosessen på samme måte og forbrukerne skulle ha samme rettigheter, som om egeninnsatsarbeidene var inkludert i basisleveransen. Entreprenøren anbefalte ett navngitt selskaper for oppsetting av grunnmur som forbrukerne senere engasjerte, samt at forbrukerne hadde god erfaring med flisleggeren som de engasjerte. Boligene ble overtatt den 1. mai 2016, men overtagelsesprotokollene er ikke fremlagt for nemnda. Midt i januar 2017 oppdager begge forbrukerne diverse feil og mangler som de påpeker umiddelbart både til entreprenøren og til sine egne sideentreprenører. Tilbakemeldingene var at dette skulle tas opp ved ettårsbefaringen og forbrukerne anfører at de da reklamerte over de omtvistede forholdene som bla. omfattet sprekker i silikonfuge mellom vegg og gulvfliser, løse fliser samt oppsprekking i sponplateskjøter og i overgang vegg/gulv. Protokollen fra ettårsbefaringen er ikke fremlagt for nemnda. Da partene ikke ble enige om årsaken og skyldspørsmålet, engasjerte sideentreprenøren som hadde utført betongarbeidene en takstmann som i sin rapport skriver at løsningen med støpt gulv mot ringmurselementene kan ha ført til at gulvet i 1. etg. har fått en liten setning og at flisene blir *«hengende igjen»* slik at det oppstår en sprekk i overgangen vegg/gulv. I 2. etg. *«henger»* bjelkelaget sannsynligvis igjen i yttervegger og knevegger mens de øvrige flatene er mindre utsatt for nedbøyning. Dette kan være årsaken til at flisene løsner. Takstmannen har ikke tatt stilling til hvem det er som evt. er ansvarlig for skadene. Sideentreprenøren som utførte betongarbeidene og entreprenøren rettet deretter opp deler av de reklamerte flisarbeidene. Ca. et halvt år senere oppsto de samme feil og manglene og forbrukerne anfører at de umiddelbart reklamerte, men ble enige om at videre reparasjon skulle avvente til etter toårskontroll i mai 2018. De involverte partene blir ikke enige om ansvarsforholdet og i november 2018 avviser entreprenøren reklamasjonene. Han fastholder at de reklamerte forholdene ikke er en del av hans leveranse. Forbrukerne sender deretter forlikssklage mot entreprenøren, flisleggeren og betongentreprenøren med anmodning om at Forliksrådet tar stilling til ansvarsforholdet som gjelder de omtvistede forholdene. Etter at partene har inngitt tilsva, innstiller forliksrådet den 18. mars 2019 saksbehandlingen fordi *«det er lite sannsynlig at saken vil egne seg for videre behandling i forliksrådet, jf. tvisteloven § 6-11, første ledd»*. Begrunnelse oppgis å være at *«Sakens innhold og kompleksitet tilsier at den ikke vil få sin avslutning i forliksrådet»*. Den 23. april 2019 gjennomføres det på oppdrag fra en av forbrukerne en befaring med ny takstmann i den ene boligen. Takstmannen kommer med mange av de samme konklusjonene som den forrige takstmannen og sier heller ikke noe om ansvarsforholdet knyttet til tvistepunktene.

Den 10. mai 2019 tar forbrukerne initiativ til å finne en minnelig løsning. Samtidig reklamerer de første gang på at det har oppstått skjevheter på gulvet i 2. etg i den ene boligen (13B). Da dette ikke fører fram, fremmer forbrukerne saken for Boligtvistnemnda den 12. august 2019 med krav om utbedring og dagmulkt dersom de reklamerte forholdene ikke er utbedret innen utgangen av 2019. Klagen er vedlagt flere foto av de omtvistede forholdene.

2.2 Partenes anførsler

Forbrukerne anfører at entreprenøren i kontraktsmøte den 11. april 2014 bekreftet at han skulle organisere byggeprosessen på samme måte og forbrukerne skulle ha samme rettigheter

som om egeninnsatsarbeidene var inkludert i basisleveransen. Entreprenøren anbefalte ett navngitt selskaper for oppsetting av grunnmur som forbrukerne senere engasjerte, samt at forbrukerne hadde god erfaring med flisleggeren som de engasjerte.

Midt i januar 2017, ca. ½ år etter overtagelsen, oppdager forbrukerne i begge boligene diverse feil og mangler som de påpeker umiddelbart både til entreprenøren og til sine egne sideentreprenører. Tilbakemeldingene var at dette skulle tas opp ved ettårsbefaringen som var planlagt til mai 2017, og forbrukerne reklamerte da over følgende feil og mangler, men protokollen er ikke fremlagt for nemnda:

- Sprekker på 2-3 mm i silikonfuge mellom vegg og gulvfliser langs yttervegger på alle bad i begge boligene.
- Løse fliser langs alle yttervegger og sporadisk langs innvendige skillevegger på alle bad og i entre i begge boligene.
- Sprekker i sponplateskjøter på opptil 5 mm i første etasje på begge boligene. Størst sprekker mellom yttervegg og skillevegger. Entreprenøren hadde forhåndsvarslet om at det kunne forekomme mindre sprekker i sponplate skjøter etter hvert som boligen tørket ut.
- Glippe under alle gulvlister fra 2-5 mm i begge boligenes første etasje.
- Sprekk i gulvflis ved hovedinngang i begge boligene. Flislegger hadde her advart om at dette kunne skje. Ingen av aktørene hadde imidlertid noe formening om hvordan flisene skulle legges her for å unngå sprekker. Dørstokkløsningen er heller ikke lik i boligene, men det har oppstått sprekker i begge.
- Dessuten så viser det seg at også flisene langs yttervegger i hall og sporadisk langs skillevegger er løs i begge boligene.

Da partene ikke ble enige om årsaken og skyldspørsmålet, engasjerte sideentreprenøren som hadde utført betongarbeidene en takstmann som i en rapport den 6. juni 2017 bla. skriver:

«Grunnmuren står på en ca. en meter (+) komprimert fylling og er bygget med isolerte ringmurselementer med plasstøpt betongkjerne [.....] støpt gulv ligger mot ringmur».

Takstmannen er av den oppfatning at denne konstruksjonen (med det støpte gulvet mot ringmurselementene) kan ha ført til at gulvet i 1. etg. har fått en liten setning og at flisene blir «hengende igjen» slik at det oppstår en sprekk i overgangen vegg/gulv. I 2. etg. «henger» gulvet (bjelkelaget) sannsynligvis igjen i yttervegger og knevegger mens de øvrige flatene er mindre utsatt for nedbøyning. Dette kan være årsaken til at flisene løsner. Takstmannen påpeker at det ikke er fremlagt detaljprosjektering for disse løsningene og han har ikke tatt stilling til hvem det er som evt. er ansvarlig for skadene. Rapporten har foto som dokumenterer utførelsen og manglene.

Sideentreprenøren som hadde utført betongarbeidene tok deretter ansvar og rettet opp de løse flisene langs yttervegger på baderom samt la ny silikonfuge mellom vegg- og gulvfliser. Flisene i hallen ble det ikke gjort noe med. Gulvlisten i begge boligenes første etasje ble justert ned 2-5 mm av entreprenøren, sprekker i sponplater ble imidlertid ikke akseptert som en mangel.

Ca. ½ år etter at reklamasjonsarbeidene var utført oppsto det igjen sprekker i silikonfugene i overgangen mellom vegg- og gulvfliser på begge bad i begge boligene. Flisene langs yttervegger og sporadisk langs øvrige skillevegger på bad var igjen løsnet. Dog i noe mindre

omfang enn ved ettårsbefaringen. Forbrukeren anfører at de umiddelbart reklamerte, men ble enige om at videre reparasjon skulle avvete til etter toårsbefaringen som var planlagt i mai 2018.

Da partene ikke ble enige om ansvarsforholdet, sender forbrukerne den 15. januar 2019 forliksklage mot entreprenøren, flisleggeren og betongentreprenøren med anmodning om at Forliksrådet tar stilling til ansvarsforholdet når det gjelder:

1. *Sprekker og hull (opp/nedadgåendestrekk) i silikonfuge langs alle yttervegger mellom veggflis og gulvflis på begge bad oppe og nede i begge boligene. Flislegging utført av Fredheim Flis og Vedlikehold.*
2. *Løse gulv fliser langs yttervegger på begge bad i begge boligene. Flislegging utført av Fredheim Flis og Vedlikehold.*
3. *Sprekker i fliser langs yttervegg ved inngangsparti og løse fliser (hulrom ved banking) langs øvrige yttervegger og skillevegger i begge boligene. Flislegging utført av Fredheim Flis og Vedlikehold.*
4. *Sprekker (3-5 mm) i alle sponplathjørner i stue og øvrige rom i første etasje i begge boligene, samt sprekk i gipsplate 2. etasje 13B. Utført av entreprenøren.*
5. *Sig i betonggulv som årsak til løse fliser på bad og gang. Grunnmur og betonggulv utført av Nilsen og Sture betong.*

Forliksrådet innstilte saksbehandlingen den 18. mars 2019 fordi «*det er lite sannsynlig at saken vil egne seg for videre behandling i forliksrådet, jf. tvisteloven § 6-11, første ledd*». Begrunnelse oppgis å være at «*Sakens innhold og kompleksitet tilsier at den ikke vil få sin avslutning i forliksrådet*».

Den 10. mai 2019 inviterer forbrukerne entreprenøren og de involverte sideentreprenørene (flis- og betongarbeider) til et felles møte for å se om saken kan finne en minnelig løsning. Hvis ikke vil forbrukerne sende klagen til Boligtvistnemnda. Samtidig reklamerer den ene forbrukeren første gang på at det har oppstått skjevheter på gulvet i 2. etg i den ene boligen (13B).

Da ingen av entreprenørene ønsker å stille på et slikt møte, fremmer forbrukerne saken for Boligtvistnemnda den 12. august 2019 med krav om utbedring og dagmulkt dersom de reklamerte forholdene ikke er utbedret innen utgangen av 2019. Klagen er vedlagt flere foto av de omtvistede forholdene.

I tilsvaret den 5. oktober 2019 og den 22. oktober 2019 gjentar forbrukerne sine anførsler og fastholder at ansvaret for de omtvistede forhold skyldes entreprenørens manglende oppfølging av sideentreprenørene og mangler ved deres arbeider. Kravet om retting opprettholdes. Entreprenøren påpeker at det var forbrukernes sideentreprenør som utførte betongarbeidene, som rettet opp de løse flisene langs yttervegger på badet samt la ny silikonfuge mellom vegg- og gulvfliser. Gulvfliser i begge boligenes første etasje ble derimot justert ned 2-5 mm av entreprenøren som følge av naturlig svinn og uttørking, men sprekker i sponplatene ble ikke akseptert som en mangel da det var inntatt forbehold om dette i kontrakten med bilag.

Etter at to forskjellige takstmenn ikke klarte å plassere ansvaret for de omtvistede forholdene og partene ikke ble enige om skyldspørsmålet, avviste entreprenøren i november 2018 reklamasjonene og kravet om retting.

I tilsvaret den 11. september 2019 gjentar entreprenøren at forbrukerne har trukket ut bla. betong- og flisarbeidene fra leveransen og han derfor ikke er ansvarlig for evt. feil og mangler ved disse arbeidene. Byggeledelse av disse arbeidene er heller ikke en del av entreprenørens

ansvar og oppgaver, jf. avtalens pkt. 8.1. Entreprenøren påpeker videre at han har vært positiv til en minnelig avtale mellom alle involverte partene, men at forbrukerne til slutt motsatt seg en slik løsning.

I tilsvaret den 1. november 2019 og den 19. desember 2019 gjentar entreprenøren nok en gang sine anførsler og fastholder at kravet om retting skal avvises.

2.3 Nemndas synspunkter

Forbrukerne har reklamert på feil og mangler som i det alt vesentlige er knyttet til betong- og flisarbeidene. De krever utbedring. Entreprenøren har avvist kravet da forbrukerne har utført disse arbeidene som egeninnsats ved bruk av sideentreprenører som de selv har inngått avtaler med.

Nemnda vil ført ta stilling til ansvarsforholdet knyttet til de omtvistede forhold og viser til kontraktens pkt. 8.1 som har følgende ordlyd:

«Forbrukeren skal administrere fremdriften til de entreprenører han har engasjert»

Videre står det på side 5 i leveransebeskrivelsen at:

«Materialer og arbeid i tilknytning til støpt plate, grunnmur med bærevegger og dragere er ikke inkludert i leveransen. Forbruker er forpliktet til å følge entreprenørens beskrevne tekniske løsninger og produkter. Forbruker er ansvarlig for frostsikring av grunnmur [...].»

På side 12 i leveransebeskrivelsen fremkommer det at:

«Materialer, utstyr og arbeid vedrørende [...] flis inngår ikke i basisleveransen»

Nemnda viser også til rapportene fra to forskjellige takstmenn, hvor ingen av disse har tatt stilling til ansvarsforholdet.

Nemnda har også sett på den fotodokumentasjon som er fremlagt som for så vidt dokumenterer at det er mangler ved leveransen uten at fremkommer hvem som har ansvaret for manglene.

Det som da står igjen er forbrukernes anførsel om at entreprenøren i kontraktsmøte den 11. april 2014 skal ha bekreftet at han skulle organisere byggeprosessen på samme måte og forbrukerne skulle ha samme rettigheter som om egeninnsatsarbeidene var inkludert i basisleveransen. Entreprenøren er ikke enig i dette og derfor står påstand mot påstand. Nemnda finner ikke at det foreligger konkrete forhold som gjør den ene påstanden mer sannsynlig enn den andre. Dermed er nemnda henvis til å benytte risikobetraktninger for å avgjøre spørsmålet om hvilke avtale som er inngått. Forbrukeren er den nærmeste til å bevise dette. Når denne bevisbyrden ikke er oppfylt, må nemnda legge til grunn at avtalen om at «entreprenøren skulle organisere byggeprosessen på samme måte og forbrukerne skulle ha samme rettigheter som om egeninnsatsarbeidene var inkludert i basisleveransen», ikke er inngått. Forbrukerne får derfor ikke medhold.

Reklamasjonen som gjelder skjevheter på gulvet i 2. etg i den ene boligen (13B), burde forbrukeren etter nemndas syn, ha oppdaget tidligere, jf. buofl § 30 første ledd. Dessuten foreligger det ingen dokumentasjon på mangelen. Forbrukeren får derfor ikke medhold.

Da forbrukeren ikke får medhold, tar ikke nemnda stilling til kravet om dagmukt.

3. Konklusjoner

- Forbrukerne gis ikke medhold da det ikke er fremlagt dokumentasjon som underbygger at «*entreprenøren skulle organisere byggeprosessen på samme måte og forbrukerne skulle ha samme rettigheter som om egeninnsatsarbeidene var inkludert i basisleveransen*».
- Forbrukerne gis ikke medhold i reklamasjonen som gjelder skjevheter på gulvet i 2. etg. i den ene boligen (13B).
- Da forbrukeren ikke får medhold, tar ikke nemnda stilling til forbrukerens krav om dagmulkt.